

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15415/2024
10.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., које заступа Радован Цветковић адвокат из ..., против тужених Републике Србије коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу и Општине Лебане, коју заступа Општинско правобранилаштво у Лебану, ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 4844/2023 од 14.02.2024. године, у седници одржаној 10.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 4844/2023 од 14.02.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лебану П 1124/22 од 20.09.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је прецизирани тужбени захтев тужилаца и утврђено према туженима да су тужиоци по основу одржаја стекли право својине, односно постали сувласници са обимом удела од по $\frac{1}{2}$ идеалне, и то: од кп.бр.2698/3 уписане у лн.бр. 2377 КО ..., у мерама и границама наведеним у том ставу, што чини површину од 15,86 ари и у реалном уделу представља 1586/17410, и од кп.бр. 7987/2 уписане у лн.бр. 2378 КО ..., у мерама и границама наведеним у том ставу, што чини површину од 40 м² и у реалном уделу представља 40/1794, а што су тужени дужни признати и трпети да се тужиоци по основу ове пресуде упишу као сувласници на реалним уделима од наведених непокретности код РГЗ СКН Лебане. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужиоцима на име трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 159.724,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 4844/2023 од 14.02.2024. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Лебану П 1124/22 од 20.09.2023. године тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се према туженима утврди да су тужиоци по основу одржаја стекли право својине односно постали сувласници са обимом удела од по $\frac{1}{2}$ идеалне на парцелама и то: од кп.бр.2698/3 уписане у лн.бр. 2377 КО ..., у мерама и границама наведеним у том ставу, што чини површину од 15,86 ари и у реалном уделу представља 1586/17410, и од кп.бр.

7987/2 уписане у лн.бр. 2378 КО ..., у мерама и границама наведеним у том ставу, што чини површину од 40 м² и у реалном уделу представља 40/1794, а што би тужени били дужни признати и трпети да се тужиоци по основу ове пресуде упишу као сувласници на реалним уделима од наведених непокретности код РГЗ СКН Лебане, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезани су тужиоци да солидарно надокнаде трошкове поступка и то туженој Републици Србији у износу од 45.000,00 динара и туженој Општини Лебане у износу од 67.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију, позивајући се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је оценио да је ревизија тужилаца дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11...10/23, у даљем тексту: ЗПП), па је испитао побијану пресуду на основу члана 408. истог закона и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Скупштине општине Лебане од 02.08.1972. године сада пок. ВВ арондирано је пољопривредно земљиште, кп.бр. 5750 КО ..., њива 3. класе површине 8,13 ари и одређена му је накнада у виду двоструко веће парцеле, и то дела кп.бр. 1183/64 КО ..., њива 4. класе површине 16,26 ари, у својини ПТК „Јединство“ ... на мзв. „село ...“. Сада пок. ВВ је ступио у државину додељеног земљишта 1972. године, након чега је у државини тог земљишта био његов син, сада такође пок. ГГ, чији правни следбеници су овде тужиоци, али никада није извршена промена стања у јавним књигама тако да нису уписани као власници непокретности коју држе а која је добијена у замену за одузето земљиште. Према уверењу РГЗ СКН Лебане од 05.08.2023. године, кп.бр. 2698/3 је настала у поступку одржавања премера и то цепањем раније кп.бр. 2698, иста сада има површину од 1.74,10 ха и уписана је у лн.бр. 2377 КО ... као својина Републике Србије са уделом од 16611/17410 и правом коришћења Општине Лебане, затим са уделом од 780/17410 као својина ДД и са уделом од 19/17410 као својина ЂЂ. Кп.бр. 7987/2 је формирана у поступку одржавања премера цепањем раније кп.бр. 7987 са површином од 17,81 ари, а сада има површину од 17,94 ари и уписана је као својина са уделима од 328/1794 на ДД, 98/1794 на ЂЂ и са уделом од 1368/1794 на Општину Лебане као јавна својина. Према истом изврештају РГЗ СКН Лебане, кп.бр.1183/64 се никада није налазила у евиденцији катастра земљишта ни катастра непокретности. Налазом и мишљењем вештака геодетске струке утврђене су мере и границе спорног земљишта, те да његова површина износи 16,26 ари. Кп.бр. 7987/2 уписана је као путно земљиште, али се фактички не користи као пут јер је формиран нови пут између комасационог подручја и ван комасационог подручја.

На основу утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да су тужиоци стекли право својине на предметном земљишту на основу редовног одржаја, пошто су лично и преко правних претходника више од 10 година били у савесној и законитој државини предметне непокретности која је некада носила број 1183/64, а сада представља делове кп.бр. 2698/3 и 7987/2 све у КО ..., а све у мерама и границама у складу са налазом и мишљењем вештака геодетске струке. Због тога је, применом

одредбе члана 28. став 2. Закона о основама својинскоправних односа, тај суд усвојио тужбени захтев тужилаца.

Другостепени суд је усвојио жалбу тужених, преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужилаца. По оцени тог суда, обзиром да је утврђено да су као носиоци стварних права на обе катастарске парцеле чији делови су предмет тужбеног захтева уписана и два физичка лица која нису обухваћена тужбом, а која са туженима Републиком Србијом и Општином Лебане чине нужне супарничаре, пасивна легитимација тужених је непотпуна што за последицу има одбијање тужбеног захтева применом члана 210. и 211. ЗПП. Осим тога, тај суд налази да је тужбени захтев тужилаца неоснован и због тога што тужиоци нису применом правила о терету доказивања из члана 231. ЗПП пружили доказе у погледу идентитета парцеле на којој траже својину.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право када је одбио тужбени захтев тужилаца због непотпуне пасивне легитимације.

Одредбом члана 210. ЗПП прописано је да ако по закону или због природе правног односа спор може да се реши само на једнак начин према свим супарничарима (јединствени супарничари), они се сматрају као једна парнична странка. Одредба члана 211. став 1. истог закона прописује да нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјалноправног односа, а став 2. тог члана прописује да ће суд да одбије тужбени захтев као неоснован ако сва лица из става 1. овог члана нису обухваћена тужбом као странке.

У овој парници предмет тужбеног захтева је утврђење права својине на земљишту (у одређеним мерама и границама) које чини део кп.бр.2698/3 уписане у лн.бр. 2377 КО ... и кп.бр. 7987/2 уписане у лн.бр. 2378 КО Тужба је поднета 19.05.2014. године, против тужених Републике Србије и Општине Лебане, првостепена пресуда је донета 20.09.2023. године, а из уверења РГЗ СКН Лебане од 05.08.2023. године произилази да су као носиоци права својине на кп.бр. 2698/3 уписани у одређеним реалним деловима Република Србија Београд – право коришћење Општина Лебане, ДД из ... (уписан је на основу пресуде од 11.07.2018. године) и ЋЋ из ... (уписан је на основу пресуде од 01.12.2014. године); а на кп.бр. 7987/2 уписани су у одређеним реалним деловима ДД из ... (уписан је на основу пресуде од 01.12.2014. године), ЋЋ из ... (уписан је на основу пресуде од 11.07.2018. године) и Општина Лебане – јавна својина. У парници ради утврђења права својине на непокретности, сва лица која су у катастру непокретности уписана као носиоци права својине на тој непокретности, чине нужне супарничаре и морају бити обухваћена тужбом. У конкретном случају, без обзира што су се ДД и ЋЋ у току ове парнице уписали као носиоци права својине са одређеним уделима на предметним парцелама, тужба је морала бити проширена и на њих и они се томе нису могли противити (јер се не ради о субјективном преиначењу тужбе) пошто тек сви они заједно чине једну парничну странку (јединствени супарничари), а због природе правног односа морају бити обухваћени тужбом (нужни супарничари). Како су тужиоци пропустили да тужбом обухвате сва лица која су морала бити обухваћена тужбом (став 1. члана 211. ЗПП), правилно је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и применом одредбе члана 211. став 2. ЗПП, одбио тужбени захтев према туженима као неоснован.

Пошто у ситуацији када се применом одредбе члана 211. став 2. ЗПП тужбени захтев одбије као неоснован због непотпуне пасивне легитимације, не ради се о правноснажно пресуђеној ствари у погледу меритума тужбеног захтева, то су без утицаја ревизијски наводи којима се оспорава правилност закључка другостепеног суда о савесности државине предметног земљишта.

Због изнетог, на основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**